

Täysistunto

Torstai 8.5.2025 klo 16.00—19.33

2.6. Suullinen kysymys kuntien tulevaisuudesta (Hanna Räsänen kesk)

Suullinen kysymys SKT 74/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysyjä. — Edustaja Hanna Räsänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.42 **Hanna Räsänen kesk:** Arvoisa puhemies! Kunnilla on erittäin tärkeä rooli monen ihmisen elämässä. Niitä ovat esimerkiksi perusopetus, varhaiskasvatus, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, liikenneväylät ja kunnallistekniikka. Kuntien tulevaisuus on kuitenkin tällä hetkellä yksi suuri kysymysmerkki. Kuntien väliset taloudelliset erot syvenevät, ja hallitus toden totta seuraa sitä vaan tumput suorina. Sehän jo tosin tiedetään, että päiväko-deista, kouluista ja ihmisten arjen palveluista joudutaan leikkaamaan, koska hallitus puo-liväliriihessään päätti vähentää kuntien rahoitusta 75 miljoonaa euroa — sopivasti kunta-vaalien jälkeen — ja perussuomalaiset sen kuin peesaavat tässäkin kokoomusta.

Hallitus ei ole tehnyt myöskään mitään koko Suomen ja kaikkien sen alueiden elinvoi-man eteen ja vahvistamiseksi. Turun tunnin juna toki putputtaa eteenpäin. [Suna Kymäläi-sen välihuuto]

Kysynkin kuntaministeriltä: onko hallituksella ja kokoomuksella tarjota työnsä aloitta-ville päättäjille, saati tavallisille kuntalaisille, mitään muuta kuin leikkauksia, veronkoro-tuksia ja investointien lykkäyksiä, vai aikooko [Puhemies koputtaa] tämäkin kokoomus-johtoinen hallitus vähentää entisestään kuntien määrää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.44 **Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa pu-hemies! Jaan kysyjän näkemyksen siitä, että kunnat ovat hyvin keskeinen toimija meidän hyvinvointiyhteiskunnassa tulevaisuudessakin. Kunnat vastaavat varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, työllisyyden hoidosta, alueensa kehittämisestä, kulttuurista, liikunnasta, monista sellaisista elämän tärkeistä elementeistä. [Timo Harakka: Työllisyydestä!] Siksi tämä hallitus on pitänyt koko tämän kauden ajan kuntataloutta yhtenä sellaisena asiana, jota on varjeltu myöskin tässä. Vaikka on monesta paikasta jouduttu säästämään, olemme me tehneet esimerkiksi 200 miljoonan euron vahvistuksen perusopetukseen. [Suna Kymä-läisen välihuuto] Haluamme turvata sen, että jokaisella lapsella ja nuorella on hyvät edel-lytykset tulevaisuuteen. Jos me katsomme esimerkiksi kahta edellistä budjettia, niin ne ovat olleet kuntataloutta vahvistavia. Vaikka tässä ensi vuodelle tehtiin tämä 75 miljoonan leikkaus, niin jopa Kuntaliitto totesi, että se ei ollut niin paha eikä vaikuta niin pahasti kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

mitä he pahimmillaan pelkäsivät. [Eveliina Heinäluoma: No tuli sieltä muitakin puheenvuoroja kyllä!] Kun me katsomme tätä koko kehyskautta, niin edelleenkin tämä kehyskausi tulee olemaan kuntataloutta vahvistava.

Eli kyllä me pidämme huolta monella keinolla. Meillä on muun muassa Itä- ja pohjoisen Suomen ohjelmat. Me monella tavalla, erilaisilla välineillä, pidämme huolen siitä, että Suomi kehittyy tasapainoisesti koko valtakunnan tasolla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

16.45 Tuomas Kettunen kesk (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Työpaikat tulevat kunnissa eri puolilla Suomea sijaitseviin pieniin ja keskisuuuriin yrityksiin. Kunnat saavat siitä verotuloja, joilla huolehtia asukkaiden palveluista. Kokoomuksen johdolla hallitus on kääntänyt selkänsä isolle osalle Suomea. [Eduskunnasta: Näin se on!] Puoliväliriihi osoitti, että kokoomus jakaa mannaa omille edunsaajilleen ja keskittää ihmisiä, palveluja ja työpaikkoja keskittämästä päästyään, ja perussuomalaiset peukuttavat vieressä. Suuntaa pitää muuttaa. Tavalliset yrittäjät, tavalliset ihmiset kunnissa koko Suomessa ansaitsevat paremman näkymän. Vaihtoehtoja on. Tarvitsemme itäisen Suomen erityistalousalueen kokeilua. Se tarjoaisi yrityksille esimerkiksi investointien korkeampaa hyvitystä sekä alueellisia koulutus- ja tutkimuspanoksia.

Kysyn pääministeriltä: miksi suuryrityksiä nyt suositaan ja alueellinen keskittäminen jatkuu, vaikka nyt pitäisi nimenomaan tukea pienten ja keskisuurten yritysten pärjäämistä [Puhemies koputtaa] ja näin kehittää tasapuolisesti koko maata ja kaikkia kuntia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.46 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy kyllä todeta, että edustaja Kettunen elää jossain vaihtoehtotodellisuudessa, koska tuo ei kuvaa millään tavoin sitä politiikkaa, mitä hallitus tekee. Hallitus on tehnyt isot työmarkkinareformit, joiden johdosta paikallinen sopiminen on laajennettu kaikkiin yrityksiin, ja tämä hyödyttää elinkeinoelämää, pieniä ja keskisuuria yrityksiä kaikkialla Suomessa. Me olemme juuri linjanneet yhteisöverotuksen alentamisesta kahdella prosenttiyksiköllä, joka tukee yrityksiä kaikkialla Suomessa ja myös niitä pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Meillä on suurten teollisten investointien verokannustinjärjestelmä, joka hyödyttää niitä suurimpia yrityksiä, ja sitten meillä on lisäksi vielä vähän pienempiin investointeihin soveltuva tukimuotoinen investointikannustin, joka myöskin tukee näitä.

Tämä hallitus on tehnyt yritysmyönteisempää politiikkaa kuin taatusti mikään hallitus aiemmin, ainakaan viimeisten vuosikymmenten aikana, [Vasemmalta: Tulokset puhuvat puolestaan!] ja se luo tulevaisuudelle erittäin hyvää pohjaa. Näemme jo kasvusta erittäin hyvää, valoisaa merkkiä. Totta kai uudistukset purevat aina viiveellä, mutta hyvältä näyttää, [Puhemies koputtaa] mitä tulee yrittäjyyden edellytyksiin Suomessa nyt ja tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

16.47 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiasia on näistä ministeri Rydmanin kauniista puheista huolimatta se, että esimerkiksi henkilöyritysten konkurssit ovat alkuvuonna olleet koko 2000-luvun ennätystasolla. [Perussuomalais-ten ryhmästä: Mistäköhän se johtuu?]

Ja mitä kuntiin tulee, niin hallitushan on salaillut kuntavaalien alla näitä päätöksiään ja valmisteluitaan, ja nyt olisi todellakin korkea aika viimein kertoa, mitä siellä taustalla tehdään. Nythän hallitus valmistelee kuntien valtionosuusuudistusta, ja itse asiassa hallituksen talouspolitiikka kuntiin on johtamassa siihen, että tietyissä kunnissa opettajia irtisano- taan ja tietyissä kunnissa taas menee paljon paremmin ja taas siellä toisaalla kuntaver- nousee tästä kokoomuksen verokarnevaalista huolimatta. Samaan aikaan ollaan esimerkik- si kuntien rakennusvalvontaan tekemässä tällaista uudistusta, joka tarkoittaisi sitä, että Keski-Suomessa rakennusluvut haetaan jatkossa Jyväskylästä. Eli ajetaan suoraan kokoo- muksen ohjelmista kuntien keskittämistä, kuntien itsehallinnon heikentämistä. En voi ym- märtää, miten perussuomalaiset voivat tällaisen sallia. [Puhemies: Kysymys!] Kysyisin ministeriltä: milloinka kerrotte [Puhemies koputtaa] todella, miten aiotte tämän val- tionosuusuudistuksen viedä läpi, ja turvataanko peruspalvelut [Puhemies koputtaa] kaik- kialla vai ei? [Vasemmalta: Ydinkysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.49 **Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa pu- hemies! Tämä hallitus kantaa huolta siitä, että kunnat ympäri Suomen selviävät. Ja kun ky- syitte tästä valtionosuusjärjestelmästä, niin kyllä se meni rikki siinä viime hallituksessa, kun te teitte tämän soteuudistuksen. Vai mitä sanotte siitä, että meillä on kuntia, jotka saa- vat 2 500 euroa peruspalveluitten valtionosuutta per asukas, [Minja Koskela: Miksi te ette korjaa sitä?] ja toinen kunta saattaa maksaa 250 euroa per asukas valtiolle siitä, että he jär- jestävät palvelut. Mielestäni tämä lähtökohta ei ole kovin tasa-arvoinen. Eli meillä on hy- vin rikki tämä järjestelmä. Meillä on selvityshenkilöitten työ, ja me olemme tehneet lisä- selvityksiä. [Vasemmalta: Kaksi vuotta mennyt, mitään ei tehty!] Tavoitteena on tuoda tämä valtionosuusjärjestelmä uudistus mahdollisimman pian lausunnoille, niin että se saa- daan vuonna 27 voimaan.

Sen lisäksi me edistämme kuntien edellytyksiä. Me olemme purkaneet normeja, helpot- taneet kuntien tekemistä, tuoneet sinne liikkumavaraa: 90 normia on purettu, ja 104 nor- mia on edelleenkin arvioitavana. Haemme joustoa ja liikkumavaraa sinne kuntien talou- teen.

Lisäksi tunnistamme myöskin sen, että kunnat voivat erilaistua, kuntien tehtävät voivat olla erilaisia tulevaisuudessa. En minä näe mahdottomana sitä, että jos jossain tilanteessa kunnan talouden pelastaa [Puhemies koputtaa] se liitos, niin sitäkin voidaan tukea, mutta emme me ole mitään pakkoliitoksia tässä ajamassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liit- tyen. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

16.50 **Markku Siponen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän päättäji- en yksi tärkeimmistä tehtävistä on varmistaa, että jokainen lapsi ja nuori saa laadukasta koulutusta asuinpaikasta ja perheen varallisuudesta riippumatta. Hallitus lupasi ennen vaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2025 vp

leja, että koulutuksesta ei leikata. No, sittemmin on leikattu ammatillisesta koulutuksesta, korkeakouluilta ja määrätty lukukausimaksuja toiselle asteelle. Olette myös lopettaneet aikuiskoulutustuen. Vierailin eilen Vantaalla Aurinkokiven koulussa, ja kyllä siellä kaikki nämä toimet nousivat pinnalle keskusteluissa opettajakollegojen kanssa.

No, seuraavaksi leikkaatte valtionosuuksia 75 miljoonalla. Nämä ovat suora leikkaus varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen ja yhdessä aikaisempien toimien kanssa johtavat tuhansien opettajien irtisanomiseen sekä koulujen lakkautuksiin.

Pyritte myös laskemaan opettajien järjestäytymisastetta verovähennysoikeuden poistolla sekä poistatte työhuonevähennyksen, ja samaan aikaan täällä jotkut kansanedustajat syyttävät opettajia pervoilusta ja epäilevät opettajien ammattitaitoa. [Välihuutoja]

Kysynkin, [Puhemies koputtaa] pääministeri Orpo, teiltä: mitä tarkoittitte sillä, että koulutus on erityissuojeluksessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.52 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opetusministeri voi varmasti täydentää. Jos katsotaan tätä kokonaisuutta, mitä me olemme tehneet — kymmenen miljardin säästökokonaisuus, sopeutustoimet — niin siihen nähden se, että me olemme pitäneet kiinni yliopistojen ja korkeakoulujen perusrahoituksesta lukuun ottamatta näitä viimeisiä, kuitenkin suhteessa pieniä leikkauksia, ja se, että me lisäämme 200 miljoonaa peruskouluun, se, että me laitamme miljardi euroa tutkimukseen ja tuotekehitykseen ja innovaatiotoimintaan tässä maassa, se, että me olemme lisänneet aloituspaikkoja, kaikki nämä lukemattomat toimet plus sisällöllinen kehittäminen peruskoulussa useilla eri toimilla — nämä ovat sitä, mikä kertoo, että koulutus on suojeluksessa. Se on kaiken perusta, se on tulevaisuuden perusta. Kun otatte tämän kokonaisuuden huomioon, niin varmasti itsekin toteatte, että tämä pitää paikkansa. [Vasemmalta: Leikattu on!]

Kysymyksen käsittely päättyi.